

Dimensió 4. Despesa en benestar social per part dels consells insulars i pressupostari sobre el total pressupostat. Pressupost Conselleria de Salut, Família i Benestar Social

Despesa per ajuntaments

Una dels principals trets del règim local de l'Estat espanyol és la autonomia que tenen per a la gestió dels seus interessos. Una autonomia que, garantida per la pròpia constitució, permet que les entitats locals puguin exercir les seves competències de forma autònoma establint la pròpia direcció política respecte als assumptes municipals.

Aquesta autonomia suposa que ni l'Estat, ni les Comunitats Autònomes, podran imposar les seves decisions a les Administracions Locals.

El que s'analitza en aquest apartat, és el pressupost de despesa dels Serveis Socials municipals. La metodologia utilitzada per obtenir la informació ha estat la base de dades del Ministeri d'Hisenda. S'està parlant de la despesa que realitzen les corporacions locals, això són Ajuntaments i Mancomunitats i es fa referència a l'import total pressupostat en serveis socials per al programa Serveis Socials i promoció social. En aquest programa s'imputa la despesa que porten a terme ajuntaments i mancomunitats per a la promoció de la igualtat de gènere, promoció i reinserció social de marginats, així com per a la gestió dels serveis socials; prestació de serveis a apersones dependents i d'assistència social, residències de gent gran i altres de naturalesa anàloga. També s'hi han d'incloure les transferències finalistes a entitats i famílies que col·laborin en la consecució d'aquests fins.

Despesa per Consell Insular

El desplegament normatiu de les previsions constitucionals i estatutàries que afecten els consells insulars es duu a terme fonamentalment a la Llei

7/85 de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i a la Llei 8/2000 de 27 d'octubre, de consells insulars, aquesta darrera del Parlament de les Illes Balears.

Aquesta darrera Llei, després d'afirmar amb caràcter general que correspon als consells insulars el govern, l'administració i la representació respectiva de les illes de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera i illes adjacents, indica que els Consell Insulars són institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i al mateix temps administracions locals.

Així, com a institucions autonòmiques, tenen la iniciativa legislativa en el Parlament, desenvolupen i exerceixen les competències de la Comunitat Autònoma que els siguin atribuïdes, col·laboren en el desenvolupament dels acords del Govern Balear i n'assumeixen la representació institucional ordinària a cada illa.

Com a entitats locals, els correspon bàsicament: la coordinació dels serveis municipals per garantir-ne la prestació integral i adequada; l'assistència i la cooperació jurídica, econòmica i tècnica amb els ajuntaments; la prestació de serveis públics de caràcter municipal (quan els ajuntaments no ho poden fer per manca de recursos) i supramunicipal i, en general, el foment i l'administració dels interessos peculiars de l'illa.

Cal tenir en compte, que sota el títol de Despesa per Consell insular es presenta les quantitats de doblers que han destinat en els seus pressuposts en despesa social cadascun dels Consell Insulars de les Illes Balears. Les dades no són homogènies, ja que cada Consell decideix allò que destina a cada partida pressupostària, de manera que la despesa en afers socials pot comptar amb un apartat exclusiu o no fer-ho i pot incloure programes pressupostaris molt diferents al seu si.

Despesa de la Conselleria d'Afers Socials i Esports

En matèria de benestar social, exerceix competències en l'àmbit de l'atenció a la dependència, la defensa dels drets dels menors, la implantació de mesures de promoció i suport a les famílies i unitats de convivència, l'atenció i aplicació d'accions i programes que facilitin la reinserció social dels menors infractors, i l'elaboració de normativa relativa als àmbits esmentats.

L'estructura i competències de la Conselleria d'Afers Socials i Esports són les següents:

- Atenció i suport a persones en situació de dependència, a persones amb discapacitat, i també a altres col·lectius en situació de risc (persones amb necessitats bàsiques, persones refugiades); prestacions econòmiques; subvencions entitats per a programes d'interès socials; autorització, registre i inspecció de serveis i centres de serveis socials.
- Defensa i promoció dels drets dels menors; queixes sobre situacions d'amenaça i de vulneració de drets.
- Aplicació de mesures de justícia juvenil; ordenació de la protecció de menors; polítiques de promoció i suport a les famílies i unitats de convivència; reinserció social.
- Planificació de la política d'affers socials; elaboració de normativa, avaluacions de plans i programes d'affers socials; registre, autorització i inspecció de serveis i centres socials d'àmbit autonòmic; ordenació i gestió del Registre Central de Serveis Socials d'àmbit autonòmic; coordinació amb les direccions generals de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma en matèria d'elaboració, seguiment i avaluació dels plans sectorials d'affers socials d'àmbit autonòmic; gestió dels expedients de la renda social garantida, el Pla d'Atenció a la Població d'Ètnia Gitana i el Pla de Finançament dels Serveis Socials Comunitaris Bàsics.
- El servei de valoració i orientació de la Discapacitat i la Dependència (abans Centre Base), és un servei adscrit a la Direcció General de Dependència, de la Conselleria de d'Afers Socials i Esports. Desenvolupa les seves funcions mitjançant una xarxa territorial d'oficines per tal d'apropar els serveis a la ciutadania.

Les funcions es divideixen en cinc àrees d'actuació bàsiques:

a) *Àrea de reconeixement de la discapacitat i de la dependència.*

D'acord amb el Reial decret 1971/1999, de 23 de desembre, s'ocupa de valorar i reconèixer el grau de discapacitat, la necessitat de concurs d'una tercera persona i les dificultats de mobilitat d'aquelles persones que pateixen patologies físiques, psíquiques i/o sensorials

per les quals tenguin disminuïdes les possibilitats d'integració educativa, laboral o social, amb l'objectiu de garantir els seus drets de gaudir dels serveis, les prestacions, etc, que estableixen les administracions i altres institucions per a les persones amb discapacitat.

També duu a terme l'exploració, la valoració i el reconeixement de la situació de dependència als infants de 0 a 6 anys, d'acord amb la Llei 39/2006, de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència.

b) Àrea de tractaments de fisioteràpia per adults.

S'imparteixen sessions de fisioteràpia per a persones adultes discapacitades amb greus problemes físics crònics que siguin derivades pels tècnics metges dels nostres equips de valoració.

c) Àrea d'atenció precoç a infants de 0 a 6 anys.

El servei d'atenció precoç té la funció de detectar els infants que presenten qualsevol tipus de trastorn en el desenvolupament psicomotriu o que tenguin risc de patir-ne, donar-los tractament i, si n'és el cas, derivar-los al més aviat possible, per potenciar-ne al màxim les capacitats i el benestar.

d) Àrea d'integració laboral.

Duu a terme l'avaluació i l'orientació sociolaboral i professional per integrar en el món laboral les persones amb discapacitat.

e) Àrea d'estudi, formació, conscienciació, divulgació de les necessitats, els recursos, les accions, etc., en relació amb el col·lectiu de les persones discapacitades.

Totes les unitats funcionals són, a més, oficines d'informació i de registre i recepció de documentació sobre els serveis i les prestacions que són competència de la Direcció General d'Atenció a la Dependència.

Transferències monetàries a famílies

Llei d'Integració Social del Minusvàlid (LISMI)

Les diferents prestacions que continuen en vigor en la LISMI (Llei d'Integració Social del Minusvàlid) asseguren a tots els ciutadans i les ciutadanes en situació d'invalidesa i en estat de necessitat una prestació encaminada a atendre les necessitats bàsiques de subsistència en els següents aspectes:

1. L'assistència sanitària cobreix les despeses sanitàries i farmacèutiques de les persones beneficiàries que no tinguin dret com a titular o beneficiària, a aquesta prestació de la Seguretat Social per altre concepte.
2. Les despeses de transport és una prestació econòmica de caràcter periòdic destinat a atendre les despeses originades per desplaçaments fora del domicili habitual d'aquelles persones en minusvalidesa que, per raó de la seva situació de discapacitat, tinguin dificultats greus per utilitzar transports col·lectius.

Normativa reguladora:

1. RD Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, (BOE de 31/10) pel qual s'aprova el text refós de la Llei General de la Seguretat Social
2. RD Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social.
3. RD 1192/2012, de 3 d'agost, pel qual es regula la condició d'assegurat i de beneficiari a efectes de l'assistència sanitària a Espanya, a càrrec de fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut (sobre efectivitat del dret de l'assistència i la prestació farmacèutica de la LISMI)
4. RD 383/1984 de l'1 de febrer (BOE del 27/2), per la qual s'estableix i regula el sistema especial de prestacions socials i econòmiques de la Llei 13/82 de 7 d'abril.
5. OM de 8 de març (BOE del 16/3), que estableix el barem per a determinar el grau de minusvalidesa i la valoració de diferents situacions exigides per a tenir dret a les prestacions i subsidis previstos en el RD 383/1984 de l'1 de febrer.
6. OM de 13 de març (BOE del 22/3), per la qual s'estableixen les normes d'aplicació de les prestacions socials i econòmiques regulades pel RD 383/1984 de l'1 de febrer.
7. CIRCULAR 11/1/1993 del 4 d'agost (IMSERSO), que estableix el procediment de gestió de les prestacions socials i econòmiques regulades pel RD 383/1984 de l'1 de febrer.
8. RD 2.153/1996 del 27 de setembre (BOE del 22/10), sobre el traspàs de funcions i serveis de la Seguretat Social a la CAIB en matèria encomanada a l'Institut Nacional de Serveis Socials (IMSERSO).
9. RESOLUCIÓ de 28 d'abril 1997 de l'INSTITUT DE MIGRACIONS I SERVEIS SOCIALS - IMSERSO, per la qual es regula la gestió pressupostària, comptable, procediments de nòmines, etc., de les prestacions de la LISMI.

Pensions no contributives (invalidesa i jubilació)

Les pensions no contributives d'invalidesa i jubilació asseguren a tots els ciutadans i ciutadanes (sempre i quan compleixin uns requisits) en edat de jubilació o majors d'edat amb una invalidesa declarada, i que no poden gaudir d'una pensió contributiva de la Seguretat Social, que puguin rebre una prestació encaminada a atendre les necessitats bàsiques de subsistència.

Normativa reguladora:

1. Reial decret-Llei 28/2018, de 28 de desembre, per a la revalorització de les pensions públiques i altres mesures urgents en matèria social, laboral i d'ocupació.
2. Decret 42/2016, de 15 de juliol, pel qual es crea l'ajut econòmic de caràcter social, complementari de les pensions no contributives
3. Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social
4. Llei 8/2005, de 6 de juny, per compatibilitzar les pensions d'invalidesa en la seva modalitat no contributiva amb el treball remunerat
5. Llei 26/1990, de 20 de desembre, per la qual s'estableixen en la Seguretat Social prestacions no contributives
6. Reial decret 357/1991, de 15 de març, pel qual es desenvolupa en matèria de pensions no contributives la Llei 26/1990, de 20 de desembre, per la qual s'estableixen en la Seguretat Social prestacions no contributives

Complement de rendes de les Illes Balears a les pensions no contributives (PNC)

El complement de renda social de les Illes Balears té per objecte adequar les pensió no contributiva del Sistema de Seguretat Social al nivell de vida de les Illes Balears. Aquest complement és dedicat als perfils de població que requereixen més protecció social.

El complement de les pensions no contributives es calcula afegint un màxim del 24,91 %, en funció dels ingressos declarats, a la quantia resultant de la pensió

Normativa reguladora:

2. Decret Llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears

Llei de dependència

La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (BOE 299, de 15-12-2006) que entrà en vigor l'1 de gener de 2007, neix amb l'objectiu de garantir el dret a la promoció de l'autonomia personal i a l'atenció a les persones en situació de dependència, mitjançant la creació d'un **Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència**. Aquesta llei, estableix un reconeixement legal de la figura de la persona dependent. Aquest reconeixement permet a aquelles persones a qui se'ls reconegui aquesta situació, depenent del grau que se'ls reconegui, podran optar a gaudir d'un conjunt de serveis (atenció diürna o residencial, teleassistència, ajuda a domicili...) i també a ésser beneficiàries de tres tipus de prestacions: la vinculada a un servei, la destinada a la cura en l'entorn familiar i la d'assistència personal.

Normativa reguladora:

1. La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.
2. Decret 5/2016, de 5 de febrer, de modificació del Decret 83/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals del procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el règim de comptabilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears.
3. Decret 31/2016, de 27 de maig, de modificació del Decret 86/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableixen els principis generals i les directrius de coordinació per a l'autorització i l'acreditació dels serveis socials d'atenció a persones grans i persones amb discapacitats, i es regulen els requisits d'autorització i acreditació dels serveis residencials de caràcter suprànsular per a aquests sectors de població.

Renda Social Garantida (RESOGA)

Prestació econòmica periòdica finalista dirigida a cobrir les situacions de vulnerabilitat econòmica i a la cobertura de les despeses bàsiques de les persones, famílies o altres nuclis de convivència que es trobin en situació de pobresa. La percepció de la renda no implica la participació en programes o activitats, sí obliga al compliment dels deures d'aliments, prevists a l'article 142 i següents del Codi Civil. Les persones destinatàries són els majors de 23 anys i menys de 65 anys, soles o integrants d'una unitat de convivència. Les persones de més de 65 anys que no compleixin els requisits per ser beneficiàries de cap pensió contributiva o no contributiva, soles o com a membres d'una unitat de convivència. I, les persones de més de 18 anys i menys de 23 anys que tinguin menors o persones amb discapacitat al seu càrrec.

Normativa reguladora:

1. Decret llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears

Ajuts d'urgència social

Ajuts destinats a atendre situacions d'urgent necessitat que transitòriament puguin afectar a individus o famílies. Es refereixen a situacions on un individu o família han vist reduïts sobtadament els seus ingressos a causa de la pèrdua d'una feina o la reducció de les prestacions públiques percebudes. Es destinen a cobrir necessitats concretes com ara l'alimentació, el vestit i l'allotjament, suport familiar i suport a la inserció social. Es financen a càrrec dels pressuposts dels ajuntaments en la modalitat d'ajut econòmic bàsic; les d'emergència i les de suport familiar i a la inserció poden anar a càrrec de l'administració que tengui la iniciativa de la seva gestió.

Normativa reguladora:

1. Decret llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears
2. Llei 4/2009, de l'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears

Ajudes al lloguer

Complement de pensió que té per finalitat ajudar a sufragar una part de les despeses de lloguer a les persones perceptores de pensions no contributives que són titulars, en qualitat d'arrendatàries, del contracte de lloguer de l'habitatge on resideixen de forma habitual.

Normativa reguladora:

1. Llei 11/2020, de 30 de desembre, de Pressuposts Generals de l'Estat per a l'any 2021
2. Real Decret 1191/2012, de 3 d'agost, pel qual s'estableixen normes pel reconeixement del complement de pensió per al lloguer d'habitatge a favor de les persones pensionistes de la Seguretat Social en la seva modalitat no contributiva.

Fons d'Assistència Social

Prestació econòmica de subsistència destinada a cobrir les necessitats bàsiques. Les persones beneficiàries són aquelles que tenen atorgada la

titularitat de la pensió del Fons d'Assistència Social, per vellesa o malaltia, i que segueixen reunint els requisits exigits en el moment de la seva concessió.

Normativa reguladora:

1. Llei 45/69 (Prefectura de l'Estat), de 21 de juliol de 1960(BOE de 23/7/1960), de creació dels Fons Nacionals per a l'aplicació social de l'impost i de l'estalvi.
2. RD 2.620/1981, de 24 de juliol de Presidència del Govern (BOE 266 del 6/11/1981) , que regula les pensions del Fons Nacional d'Assistència Social.
3. RD. Llei 5/1992, de 21 de juliol (BOE, de 23/7/92), pel qual se suprimeixen les pensions assistencials.
4. DECRET 21/1997, de 7 de febrer (BOIB de 25/2) pel qual s'assigna a l'Institut Balear d'Afers Socials -IBAS, la gestió de les pensions derivades de l' extingit Fons d'Assistència Social (FAS).
5. RD. Llei 3/1989, de 31 de març, de mesures addicionals de caràcter social.

Targeta bàsica

Consisteix en ajudes per adquirir productes de primera necessitat destinats a persones residents en les Illes Balears. Podran sol·licitar aquesta targeta les persones que siguin perceptores d'una pensió no contributiva, dels Fons d'Assistència Social (FAS) o de la Llei d'Integració Social del Minusvàlid (LISMI) i les persones físiques de més de 65 anys o amb un grau discapacitat igual o superior al 65%.

Normativa reguladora:

1. Resolució del conseller de Salut, Família i Benestar Social d'11 d'octubre de 2012 per la qual s'aprova la convocatòria d'ajuts per adquirir productes de primera necessitat per a l'any 2012 (Butlletí Oficial de les Illes Balears núm.152, de 18 d'octubre de 2012).
2. Decret 22/2014, de 16 de maig, pel qual es determina el règim aplicable a la sol·licitud i concessió de la prestació per adquirir productes de primera necessitat
3. Decret 42/2016, de 15 de juliol, pel qual es crea l'ajuda econòmica de caràcter social, complementària de les pensions no contributives.

Bonus infància

Prestació econòmica per fill o filla a càrrec, destinada a afavorir la conciliació entre la vida personal, familiar i laboral, mitjançant la targeta "bonus d'infància" per infants de 0 a 3 anys, matriculats a guarderies o escoles públiques o privades.

Normativa reguladora:

1. Resolució de la consellera de Presidència i Esports de 22 de desembre de 2006, per la qual s'aprova la convocatòria de prestacions públiques per fill/a a càrrec destinades a afavorir la conciliació de la vida laboral i familiar mitjançant la targeta "Bonus d'infància", per a infants

de 0 a 3 anys, corresponent a l'exercici pressupostari de l'any 2006. (BOIB núm. 187 de 28-12-06).

Renda Mínima d'Inserció (RMI)

Prestació econòmica dirigida a la cobertura de les despeses bàsiques per a la supervivència. A més es defineixen els plans d'inserció i reinserció social i laboral, mecanisme en el qual s'integren els programes i activitats, l'objectiu dels quals és la inserció social o laboral de les persones destinatàries. Les persones destinatàries són els majors de 25 anys (hi ha excepcions).

Normativa reguladora:

1. Decret 117/2001, de 28 de setembre, pel qual es regula la Renda Mínima d'Inserció (BOIB núm. 120, de 6 d'octubre).